

HANDLEDNING

Milkyway 1 – Kodnamn MarvinX

Catherine Bergman

Malin Wedsberg

Illustrationer: Marta Leonhardt

Rekommenderas för åk 3 - 6

En handledning av Malin Wedsberg

Introduktion

Kodnamn MarvinX är första delen i serien *Milkyway 1*, en berättelse om tre barn och en supersmart telefon. Förutom att vara en spännande deckarhistoria tar den upp frågor som vänskap, frånvarande karriärföräldrar, barnfattigdom och att vara annorlunda - Matteo i boken är en "hemmasittare" med en outtalad NPF-diagnos. Berättelsen utspelar sig i en realistisk vardagsmiljö där läsaren känner igen sig, samtidigt som den tar upp om sådant som barn tycker är spännande – modern teknik, smarta telefoner och artificiell intelligens utan att nämna begreppet.

Ingångarna är många! Prata med eleverna om att det här är en fantasiberättelse, mycket av det som beskrivs kan inte hända i verkligheten. Men kanske i framtiden. Här finns utrymme att diskutera hur eleverna använder sina telefoner, datorer och var, i vilka forum, de rör sig på nätet.

Den här handledningen innehåller också övningar som ska hjälpa dig att få dina elever att utveckla sin läsförståelse, och därmed sin läslust, genom att arbeta med *ordförståelse*, träna på att använda *läsförståelsestrategier* och att göra *textkopplingar*.

Läsförståelse

Exempel på läsförståelsestrategier kan vara att förutspå handlingen, utreda nya ord och uttryck, ställa frågor till texten, klargöra otydligheter och sammanfatta textinnehåll. Men kom ihåg, det är textens innehåll som är det viktiga, inte själva strategin. Fokus ska ligga på textens innehåll.

Textkopplingar är också ett utvecklande arbetssätt för att göra texten tydlig för eleverna. Under läsningen stannar man upp och jämför texten med andra liknande texter – *text till text-koppling*, jämför texten med egna erfarenheter – *text till mig själv-koppling*, jämför texten med världen utanför – *text till världen-koppling*.

Det är du som pedagog som introducerar och modellerar. Ett exempel på att modellera kan vara att "tänka högt", att berätta för eleverna hur du tänker och känner när ni läser en text. Lärare och klass har en dialog om textens innehåll. Textsamtalen ska vara strukturerade och tydliga, alla ska kunna delta på sin nivå. Läs högt och läs i par, diskutera och reflektera tillsammans! Vikten av gemensam läsning och högläsning kan inte nog betonas. Genom de gemensamma läsoplevelsena får eleverna verktyg som de sedan kan använda i det egna läsandet. Alla övningar i handledningen delas in i vad man kan göra före läsningen, under läsningen och efter läsningen. Läsförståelsefrågorna är indelade i:

På raderna - svaret står i texten.

Mellan raderna - här handlar det om att kunna dra egna slutsatser och läsa "mellan raderna".

Bortom raderna - här tänker man själv vidare och reflekterar över texten.

Läsförståelseövningar hittar du under varje kapitel.

Före läsningen

. Titta tillsammans på bokens omslag. Titta på bilden, läs titeln. Vad tror ni boken kommer att handla om? Be eleverna att motivera sina svar, t. ex genom att du modellerar och motiverar varför du tycker och tror så eller så eller fråga "Varför tror du det?" "Hur tänker du nu?".

. På omslaget står det två namn: Catherine Bergman och Malin Wedsberg. Varför står de namnen här? Mer info om Catherine och Malin hittar du på

https://www.idusforlag.se/catherine_bergman

https://www.idusforlag.se/malin_wedsberg

. Förbered läsningen inför varje kapitel genom att gå igenom svåra ord och uttryck – se nedan under respektive titel. Men tänk också på att vissa ord förklaras bäst i sitt sammanhang och kan vara bättre att ta upp UNDER läsningen.

Under läsningen

. Gör textkopplingar. Vid högläsning, stanna upp vid lämpliga tillfällen och gör kopplingar till:

. andra texter: Påminner det här om något annat vi läst?

. elevernas egna erfarenheter: Vad känner vi igen från t. ex miljöer som skolan och kompisrelationer, internet, you-tube, familjen (som ser olika ut för eleverna i klassen).

. världen utanför: Vad får berättelsen oss att tänka på om världen utanför?

. Be eleverna stanna upp i sin läsning om det är något de inte förstår och fråga dig eller en kompis.

. Be eleverna ringa in (alternativt skriva dem eller räcka upp handen för att fråga) ord och uttryck som är svåra att förstå och diskutera dem allt eftersom.

Efter läsningen

. Låt eleverna svara på läsförståelsefrågorna, se nedan. Låt eleverna formulera egna frågor. **Diskutera** frågor och svar tillsammans. Många av de öppna frågorna har inga givna svar utan finns där för att väcka tankar och göra reflektioner ihop i klassen och leder också till fortsatta samtal.

. Låt eleverna sammanfatta texten. Prata tillsammans om hur den började, vad som hände sedan och hur den slutade. Detta kan vara ett enskilt kapitel, men även hela boken när ni läst klart.

Berättelsen

Det som absolut inte får hända på mobilfabriken händer. Det enda exemplaret av den nya, supersmarta telefonen **Milkyway 1** har försvinner. Samtidigt får Frans en ny mobil i födelsedagspresent av sin pappa. Telefonen verkar vara annorlunda än alla andra mobiler och Frans undrar hur pappa egentligen fått tag på den ...

Frans och hans kompis Shirin dras in i ett spännande men farligt äventyr med den supersmarta telefonen. Den enda som verkar kunna tolka mobilens signaler och varningar är Matteo, den tysta och underliga killen i klassen som nästan aldrig är i skolan. Snart förstår de tre kompisarna att om de inte är försiktiga kan telefonen bli farlig, väldigt farlig ...

Tema

. spänning, modernteknik, vänskap, relationer - kompisar, syskon, föräldrar, vad är rätt och fel?

Svåra ord och uttryck

KAPITEL 1 MORGONKAOS – kaos, ingenjör

KAPITEL 2 MORGONCHILL – chill/chillade, kasst

KAPITEL 3 MISS MÅRTENSSON – haffade tag, häromdagen, ritningar

KAPITEL 4 MILKYWAY 1 – hjärnan bakom, harklade, lanseras, dra egna slutsatser

KAPITEL 5 HEMMASITTAREN – stannade med ett ryck, brevinkastet, hoodien

KAPITEL 6 FÖR SMART – presentationen, det kröp i kroppen, sticka ut, avancerade funktioner, stod redo,

KAPITEL 7 HEMMA HOS FRANS – klunkade i sig, millisekund, förväntansfull

KAPITEL 8 FÖRDELSEDAGEN – skrattgroparna, kräva

KAPITEL 9 EN FRESTANDE TANKE – frestande, jobba får två, kollega, morgonpasset, moppade, återvinningsrummet, foldrar, en tanke slog honom

KAPITEL 10 COOLASTE TELEFONEN – releasedatum, manual, tröttsamt,

KAPITEL 11 PANIK PÅ FABRIKEN – hans blick var vild, elektronik,

KAPITEL 12 INSLÄPPTA – designed by, telefonnörd

KAPITEL 13 MATTEOS UPPTÄCKT – laptop, hårddisk, joltcolaburkar, bortom, operativsystem, tanka hem, iakttog, kod, scrollade, meny, oförstående

KAPITEL 14 HAR DU SETT NÅGOTKONSTIGT? – kollega, städledare, kallsvettig

KAPITEL 15 POLISENS UTREDNINGSGRUPP – anställda, förhörd, hamnat i fel händer, ingen tid att förlora

KAPITEL 16 HEMLIGHETEN – expert, orörd, åker en sväng

KAPITEL 17 INNE PÅ FABRIKEN – passerkort, skulptur, gigantisk, fabriksgolvet, ödsligt, kontorsplanet, återvinningskärl

KAPITEL 18 GÖMDA – krumelurerna, tankeöverföring, ikonen, info, övervakningskameror
KAPITEL 19 DET KOMMER NÅGON – kvällspasset, larma av, dörrspringan, blickstill, ljuset flödade
KAPITEL 20 POLISENS KRYPTPERADE MOBILSYSTEM – krypterade, entrén, segade sig fram, persiennerna, föremålet, fundersamt
KAPITEL 21 EN LEDTRÅD – låt höra, spände ögonen i, raderat, skadegörelse, anställa
KAPITEL 22 HJÄRTAN OCH KÄRLEK – tänka tanken, vaktis, ägna oss åt varann, oberört, IP-adress, skrek i mun på varann, ryggade tillbaka, beröringen
KAPITEL 23 KODNAMN MARVINX – webbläsare, avancerade, hoppfull, programmerare
KAPITEL 24 CHEFENS MOBIL – stöldgods, uppgivet, erbjudandet
KAPITEL 25 NÅGOT ATT BERÄTTA - spöklikt sken, vaknade med ett ryck
KAPITEL 26 TVÅ SPÅR – utredningar, resurser, sagt och gjort, hajade han till
KAPITEL 27 HACKERSITEN – hackersite, hacka, irl, sharp, tekniker
KAPITEL 28 VÄNTA MED ATT BERÄTTA – hämtade andan
KAPITEL 29 FRANS IDÈ – svamlat, förolämpade
KAPITEL 30 FLYKTEN – sändaren, höll ett öga på, genade, inblandad, slank snabbt in, sneglade, något bekant över
KAPITEL 31 PARISA BESTÄMMER SIG – undrande, sätta dit
KAPITEL 32 RÄDDNINGEN – såg på pricken likadana ut, stänga fallet, lögnare
KAPITEL 33 ERKÄNNANDET – hopkurad, ta sitt straff
EPILOG – greppade, segergest, ihållande

Läsförståelsefrågor och diskussionsfrågor

KAPITEL 1 MORGONKAOS

Varför har inte pappa Reza väckt Shirin? (på raderna)

Varför känner Shirin som att inte mamma Parisa ser henne? (mellan raderna)

Vad jobbar Shirins föräldrar med? Varför vill inte Shirin ha samma yrken som varken sin mamma eller pappa? (på raderna)

KAPITEL 2 MORGONCHILL

Varför längtar Frans efter en ny telefon? (på raderna)

Jämför Shirins och Frans morgnar. Diskutera olikheterna. Hur ser det ut hemma hos dig på morgonen vid frukosten? (bortom raderna)

KAPITEL 3 MISS MÅRTENSSON

Varför kallas Shirins och Frans sin lärare för miss Mårtensson? (på raderna)

Shirin gillar miss Mårtensson som hon tycker är "ganska sträng men ändå alltid shysst". Hur tycker du att en bra lärare ska vara och varför? (bortom raderna)
Vem är Matteo tror du? Vad får man veta om honom? (mellan raderna)
Hur ser mobilreglerna ut i din klass? Vad tycker du om dem? Diskutera för och nackdelar med sådana här regler och varför de finns. (bortom raderna)

KAPITEL 4 MILKYWAY 1

Vad betyder Milkyway? Varför tror du att telefonen heter så? (mellan raderna)
Hur kommer det sig att Chefen ber alla på mötet att stänga av sina egna telefoner? (mellan raderna)
Varför är Parisa så nervös på mötet? (på raderna)
Vad är så speciellt med Milyway 1? (på raderna)

KAPITEL 5 HEMMASITTAREN

Hur känner Frans för att vara den som alltid måste gå hem till Matteo med böcker? (mellan raderna)
Vad kallar Matteo miss Mårtensson för? (på raderna) Varför gör han det? (mellan raderna)
Varför tror du att Matteo inte vill gå till skolan? (bortom raderna)

KAPITEL 6 FÖR SMART

Varför känner sig Parisa orolig, trots att presentationen av Milyway 1 gått bra? (mellan raderna)
Vad är det som gör att Parisa vill vänta med att telefonen ska börja säljas i sin nuvarande form? (på raderna)
Vad tror du kan hända om Milkyway 1 börjar säljas redan nu och vem som helst kan köpa den? (bortom raderna)
Hur lång tid får Parisa på sig att göra ändringar i Milyway 1? (på raderna)

KAPITEL 7 HEMMA HOS FRANS

Varför vet Frans redan nu att det inte kommer bli något restaurangbesök på hans födelsedag? (på raderna) Varför säger han ändå till Shirin att pappa och han kanske ska gå på restaurang? (mellan raderna)
Varför skäms Shirin över att hon så ofta får en ny telefon? (mellan raderna)
Hur kommer det sig att Frans förmodligen inte kan åka på kollo i sommar? (på raderna)

KAPITEL 8 FÖDELSEDAGEN

Varför är pappa John inte hemma när Frans vaknar på sin födelsedag? (på raderna)
Vad är det som gör att Frans redan på morgonen känner att det här kommer att bli en bra dag? (mellan raderna)
Varför tror du att Shirin ger Frans pengar i födelsedagspresent? (mellan raderna)
Frans tycker att det är roligt men också lite pinsamt när miss Mårtensson skriver

hans namn på tavlan. Hur firar ni födelsedagar i din skola? Hur känns det? (bortom raderna)

Hur kommer det sig att miss Mårtenson inte ställer samma krav på Matteo som på de andra i klassen, tror du? (mellan raderna) Är det ok? NÄR är det ok att ha olika regler för olika elever? (bortom raderna)

KAPITEL 9 EN FRESTANDE TANKE

Vad är det för telefon John hittar i den vita lådan? Varför ligger den där? (mellan raderna)

Vad är det som gör att John till slut tar telefonen? Hur resonerar han? (mellan raderna)

Kan du förstå varför John gör som han gör? Är det ok? (bortom raderna)

KAPITEL 10 COOLASTE TELEFONEN

Beskriv Frans känsla när han kommer till skolan dagen efter sin födelsedag. Har du känt så någon gång? Vad hade hänt då? (bortom raderna)

Varför blir Shirin avundsjuk på Frans telefon? (på raderna)

Hur kommer det sig att Frans måste gå hem till Matteo med böcker, trots att Matteo varit i skolan? (på raderna)

KAPITEL 11 PANIK PÅ FABRIKEN

Varför är det panik på fabriken? (på raderna)

Varför finns det bara ett enda exemplar av Milkyway 1? (mellan raderna)

Varför har Parisa gjort sig av med Milkyway? Hur tänkte hon? (på raderna)

Beskriv Chefens reaktion. Hur reagerar du när du blir orolig? När du blir arg? Vad finns det för olika sätt att reagera på? (bortom raderna)

KAPITEL 12 INSLÄPPTA

Hur vet Frans och Shirin att Frans nya telefon heter Milkyway 1? (på raderna)

Googla Milkyway eller slå upp det i en uppslagsbok. Vad betyder det? Vad är det svenska namnet? (bortom raderna)

Hur kommer det sig att Matteo ändrar sitt sätt att vara, från att vara surig och inte vilja prata med dem, till att plötsligt vilja släppa in Frans och Shirin? (mellan raderna)

KAPITEL 13 MATTEOS UPTÄCKT

Varför tror du att Matteos rum är så städad? (mellan raderna)

Hur kommer det sig att Frans känner sig nervös när han pratar med Matteo? (mellan raderna)

Varför glömmer Frans och Shirin bort att gå hem och att kontakta sina föräldrar? (på raderna)

Hur kan det finnas meddelanden i Milkyway 1 som är skrivna mellan andra telefoner? (på raderna)

KAPITEL 14 HAR SU SETT NÅGOT KONSTIGT?

Hur tänker Frans pappa John om att han har stulit telefonen? (på raderna) Kan du förstå honom? Är det han gjort ok? (bortom raderna)

Vad vill städledaren prata om när hon ringer till John? (på raderna)

Varför blir John kallsvettig när städledaren ringer? (på raderna)

KAPITEL 15 POLISENS UTREDNINGSRUPP

Varför tycker både poliserna och Chefen att det är bra att poliserna kommer till fabriken på kvällen? (på raderna)

Vad menar Chefen kan hända om Milkyway hamnar i fel händer? Och vad menar han med fel händer? (mellan raderna)

KAPITEL 16 HEMLIGHETEN

Varför känner sig Frans både stolt och orolig över att ha Milkyway 1? (mellan raderna)

Varför tycker Frans att det är bättre att prata med Matteo än med Parisa om Milkyway 1? (på raderna)

Varför lämnar Parisa middagen med familjen och åker till kontoret? (mellan raderna)

Vad tror du att Frans tänker när han ser Parisa hoppa in i bilen med kassen där Milkyway 1 ligger? (mellan raderna)

KAPITEL 17 INNE PÅ FABRIKEN

Hur tar sig Shirin och Frans in i den låsta mobilfabriken? (på raderna)

Varför kommer det ut poliser från fabriken? (mellan raderna)

Hur kommer det sig att Shirin hittar så bra på fabriken? (på raderna)

Varför gömmer sig Frans och Shirin? (på raderna)

KAPITEL 18 GÖMDA

Hur kan Matteo veta att Frans och Shirin är på mobilfabriken? (mellan raderna)

Vad har Frans och Shirin missat som kan avslöja att de varit på mobilfabriken? (på raderna)

Vad mer kan man slänga i återvinningskärl? Kan du komma på något ställe där finns det återvinningskärl? (bortom raderna)

KAPITEL 19 DET KOMMER NÅGON

Varför tycker John att det är konstigt att inte larmet är påslaget när han kommer till mobilfabriken? (på raderna)

Hur upptäcker Shirin att det är hennes mamma som John pratar med? (på raderna)

Varför avbryter John sig när han håller på att berätta för Parisa att Frans fått en ny telefon? (mellan raderna)

KAPITEL 20 POLISENS KRYPTERADE MOBILSYSTEM

Varför tror du att Matteo inte tycker om när någon kommer för nära honom? Varför är det viktigt att acceptera att alla inte vill vara nära? (bortom raderna)

Frans ljuger för miss Mårtensson om varför han behöver sin telefon. Är det ok? Är det överhuvudtaget ok att ljuga och i så fall när? (bortom raderna)

Hur och när kommer Frans, Shirin och Matteo på vad poliserna letade efter på mobilfabriken? (mellan raderna)

KAPITEL 21 EN LEDTRÅD

Vem är Karin Bäck? (på raderna)

Hur kan allt från övervakningskamerorna på mobilfabriken vara raderat? (mellan raderna)

Vilkas fingeravtryck har polisen hittat på lådan i återvinningsrummet? (mellan raderna)

KAPITEL 22 HJÄRTAN OCH KÄRLEK

Hur tänker Frans kring att det kan vara hans pappa som stulit Milkyway 1 från mobilfabriken? Vad är det som talar mot och vad talar för? (på raderna)

Vad tycker Frans och Shirin om miss Mårtensson? (på raderna) Hur tycker du att en bra lärare ska vara? (bortom raderna)

Hur reagerar Frans och Shirin när Matteo skickar iväg ett meddelande till miss Mårtensson som ser ut att komma från vaktis? (på raderna) Vad tycker du? Får man göra så? (mellan raderna)

KAPITEL 23 KODNAMN MARVIN X

Vad menas med ett kodnamn? (mellan raderna)

Vad har Matteo för kodnamn på Blacknet? (på raderna)

Vem är Pisa? (på raderna)

Hur förstår Parisa att den som kallar sig Marvin X är den som kan hjälpa henne? (mellan raderna)

KAPITEL 24 CHEFENS MOBIL

Varför skäms Frans och Shirin inför miss Mårtensson? (på raderna)

Varför bryr sig inte Matteo om sina läxor och skolan, tror du? (mellan raderna) Hur kan man hjälpa och stötta dem som inte vill vara i skolan? (bortom raderna)

Hur förändras Frans och Shirins syn på Matteo? (på raderna)

Matteo hittar information i Milkyway 1 om klasskompisarna, sådant som är väldigt privat. Är det ok att läsa andras meddelanden? (bortom raderna)

Hur upptäcker Matteo att Milkyway lyssnar på och förstår vad de pratar om? (på raderna)

KAPITEL 25 NÅGOT ATT BERÄTTA

Varför blir Matteos mamma så glad över att Matteo har kompisar hemma? Varför tycker Shirin att det är lite sorgligt? (på raderna)

Hur känner Shirin när hon tänker på sin familj och hur de har det där hemma? (på raderna)

Vad är det som gör att den glada stämningen hemma hos Frans blir väldigt spänd? (mellan raderna)

Vad är det som John ska berätta för Frans? (mellan raderna)

KAPITEL 26 TVÅ SPÅR

Polisen har två utredningar på gång för att hitta Milkyway 1. Vad kallar de utredningarna för? Varför kallas de så? (på raderna)

Varför skriver Matteo till Frans och Shirin att de måste komma hem till honom på direkten? (på raderna)

KAPTITEL 27 HACKERSITEN

Parisa vet att det är farligt att gå in på en krypterad kanal på Internet, ändå gör hon det. Varför? (på raderna)

Pisa/Parisa vill träffa MarvinX/Matteo "irl". Varför ska man aldrig, aldrig gå med på att träffa någon man bara pratar med på nätet, på riktigt? (bortom raderna)

Vad är det som gör att Matteo misstänker att Pisa är Parisa? (på raderna)

Varför blir Matteo alldeles varm i kroppen? (på raderna) Vad kan få dig att känna så? (bortom raderna)

KAPITEL 28 VÄNTA MED ATT BERÄTTA

Vad är det som Frans vill berätta för sin pappa? (mellan raderna)

Vad tror pappa John att det är för något som Frans vill berätta? (på raderna)

Varför ber Frans sin pappa att vänta med att erkänna stölden? (mellan raderna)

KAPITEL 29 FRANS IDÉ

Vad är det för idé Frans har och varför menar Matteo att den inte kommer funka? (på raderna)

Varför säger inte Matteo som det är, att han tror att Pisa och Parisa är samma person? (mellan raderna)

Varför blir Milkyway 1 förolämpad? Hur visar den det? (på raderna)

KAPITEL 30 FLYKTEN

Varifrån har Parisa fått sändaren? (på raderna)

Varför säger Shirin till Matteos mamma att hon inte behöver öppna om det ringer på dörren? (mellan raderna)

Hur ser Parisa att Milkyway 1 lämnar huset? (mellan raderna)

Vem är flickan som Parisa ser springa iväg? (mellan raderna)

KAPITEL 31 PARISA BESTÄMMER SIG

Varför ljuger Parisa och säger till poliserna att de missat tjuvarna istället för att ta upp jakten på dem? (på raderna)

Parisa tänker att hon inte alltid är en så bra mamma. Varför tänker hon så? (på raderna) Tycker du att hon verkar vara en bra mamma? Hur ska en bra förälder vara? (bortom raderna)

KAPITEL 32 RÄDDNINGEN

Hur lurar Parisa sin chef och polisen och får dem att tro att hon hittat Milkyway 1? (på raderna)

Varför berättar inte Parisa sanningen om vart Milkyway 1 tagit vägen? (mellan raderna) Vad tror du skulle hända om hon sa som det var? (bortom raderna)

Hur mår Parisa när hon ljugit? (mellan raderna)

KAPITEL 33 ERKÄNNANDET

Hur resonerar John kring att han måste erkänna? (på raderna)

Hur kan städledaren säga till John att Milkyway 1 är återfunnen, fast John ser att den ligger på hallbordet? (mellan raderna)

EPILOG EN VECKA SENARE

Kommer du ihåg hur det var när berättelsen började, att Frans och Shirin tyckte Matteo var konstig? Nu har de blivit kompisar alla tre. Hur kommer det sig tror du? (mellan raderna)

Har du träffat någon som du först inte gillat eller förstått dig på, men sen ändrat dig när du väl lärt känna personen? Berätta! (bortom raderna)

Tror du att de tre kompisarna kommer upptäcka att Milkyway 1 varnar dem för något! Och vad kan det vara den varnar för? (bortom raderna)